Gemeente Amsterdam

Raadsinformatiebrief

Aan:	De leden van de gemeenteraad van Amsterdam
Datum	8 april 2025
Portefeuille(s)	Ruimtelijke ordening
Portefeuillehouder(s):	Zita Pels (waarnemend)
Behandeld door	Bestuurszaken.rd@amsterdam.nl
Onderwerp	Reactie gemeente Amsterdam aan minister BZK op consultatieversie Wblo

Geachte leden van de gemeenteraad,

Met deze brief informeert het college u over de schriftelijke reactie vanuit Amsterdam op de consultatieversie van de Wet bestemming lichamen overledenen.

Aanleiding en doel van de 'Wet bestemming lichaam van overledenen (Wblo)
De minister van Buitenlandse zaken en Koningsrelaties (BZK) werkt momenteel aan een wetsvoorstel ter vervanging van de Wet op de lijkbezorging (Wlb uit 1991). De mogelijkheden die de Wlb biedt voor de bestemming van lichamen van overledenen sluit namelijk niet meer aan op de maatschappelijke ontwikkelingen en persoonlijke wensen. Het wetsvoorstel is opgesteld met als doel de Wlb te moderniseren, te verbeteren en te vervangen.

De grootste wijzigingen ten opzichte van de Wet op de Lijkbezorging (Wlb)
In dit wetsvoorstel Wblo worden onder meer de keuzemogelijkheden uitgebreid voor het bestemmen van het lichaam van een overledene; zo wordt alkalische hydrolyse als nieuwe bestemming geïntroduceerd (ook wel resomeren genoemd, het oplossen een lichaam in vloeistof), wordt het begraven binnen 24 uur en op zondag vergemakkelijkt en wordt gezamenlijk begraven en cremeren mogelijk. Het begrip 'kerkgenootschappen' is vervangen door een 'godsdienstige of levensbeschouwelijke instelling' teneinde ook instellingen die niet onder de definitie van kerkgenootschap vallen recht te geven op een evenredig deel van de voor begraven bestemde grond in een gemeente. Verder worden wijzigingen voorgesteld voor de verbetering van de procedures voor het vaststellen van de identiteit van de overledene, de aard van het overlijden en de borging van de integriteit van het lichaam van een overledene. Er komt een meldingsplicht voor grootschalige ruimingen van graven, zodat een gemeente daarop toezicht kan houden als zij daartoe aanleiding ziet.

Consultatieronde
In het kader van een consultatieronde is het VNG door de minister van BZK om reactie gevraagd (zie bijlage 3 t/m 5). Haar reactie heeft de VNG met de gemeenten gedeeld en in navolging daarop heeft er nog ambtelijke consultatie plaatsgevonden. Hierbij heeft de gemeente Amsterdam aangegeven met een eigen zienswijze te komen.
De formele sluitingsdatum van de consultatie was gesteld op 16 december 2024. Mede op basis van de VNG reactie heeft Sira Consulting in Q4 2024-Q1 2025 aanvullend nog een onderzoek uitgevoerd naar de regeldrukeffecten en bestuurlijke lasten van dit wetsvoorstel. Aangezien Amsterdam hiervoor de benodigde cijfer input nog her en der binnen de gemeentelijke

organisatie moest verzamelen, heeft Amsterdam uitstel van reactie gekregen.

Veel gemeenten hebben gebruik gemaakt van de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen (al dan niet verdergaand dan een ambtelijke reactie) of hun input aan het VNG mee te geven. Na de consultatie wordt het wetsvoorstel waar nodig aangepast en vervolgens aangeboden aan de Raad van State, waarna het bij de Tweede Kamer kan worden ingediend.

Consequenties van het wetsvoorstel voor Amsterdam
Op hoofdlijnen vraagt het college aandacht voor de voorziene ruimtelijke, financiële en enkele ethische consequenties van dit wetsvoorstel. Samengevat gaat het hierbij om:

- Enkele aanscherpingsvoorstellen vanuit het oogpunt van een goede zorg, waarbij wordt aangesloten op de schriftelijke reactie vanuit de landelijke koepel GGD GHOR. Deze punten hebben betrekking op het overlijdensonderzoek, bevoegdheid voor het aanwijzen van de gemeentelijke lijkschouwer en postmortale diagnostiek.
- De toevoeging van een mogelijkheid om de kosten voor schouw en bestemming bij begravingen van gemeentewege alleen ten laste van de gemeente te laten komen in het geval er geen nabestaande opstaat die deze verantwoordelijkheid op zich neemt.
- Dat de gemeente geen voorstander is van de verruiming van de instellingen die op basis van het wetsvoorstel een bijzondere aanspraak kunnen maken op grond van de bestemming begraven voor de vestiging van een bijzondere begraafplaats. Het begrip levensbeschouwelijke instelling is onvoldoende scherp gedefinieerd. Verruiming zal naar verwachting leiden tot een toename van het aantal aanvragen voor een eigen begraafplaats. De druk op de beperkte ruimte die in de gemeente beschikbaar is voor begraven zal ten koste kunnen gaan van andere mogelijke bestemmingen van de grond. Aanvullend vraagt het college duidelijkheid in de wet te bieden tot waar de verantwoordelijkheid van een gemeente strekt aangaande het bieden van eigen grond binnen de gemeentegrens aan instellingen, op het moment dat er binnen het bestaande begraafaanbod hiervoor onvoldoende geschikte ruimte beschikbaar is.

Voor de volledige reactie verwijzen we u naar bijlage 1 en 2.

Ik verwacht u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
Namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Amsterdam,

Zita Pels
Waarnemend wethouder Woningbouw en Stedelijke Ontwikkeling

Bijlage
1. Reactie Gemeente Amsterdam aan BZK op consultatieversie Wblo;
2. Bijlage 1 bij Reactie Gemeente Amsterdam op consultatieversie Wblo;
3. Aanbiedingsbrief BZK aan VNG consultatieversie Wblo (08-10-2024);
4. Consultatieversie Wblo (08-10-2024);
5. Memorie van toelichting consultatieversie Wblo (08-10-2024);
6. VNG reactie aan BZK op consultatieversie Wblo (05-11-2024);